

Qadın ilahi qüvvə, ulu varlıqdır

Dünyanın bir sıra ölkələrində qadına - anaya hörmət olaraq bir gün xüsusi olaraq qeyd edilir. Bizim ölkəmizdə də əksər ölkələr kimi qadınlarımızı həsr olunan gün kimi 8 mart - Beynəlxalq Qadınlar Günü keçirilir. 8 Mart - Beynəlxalq Qadınlar Günü Klara Setkinin təklifi ilə 1910-cu ildə bir qrup qadının Kopenhagendə keçirilən II beynəlxalq konfransında təsis olunub.

Mahiyət etibarilə bu gün qadınların ictimai-siyasi, iqtisadi bərabərlik, öz hüquqları uğrunda mübarizədə həmrəylik günü kimi yaradılıb. Dünyanın bir çox ölkələrində 8 Mart məhz çalışan, əməkçi qadınların günü kimi qeyd olunur. İlk dəfə 1911-ci ildə Almaniya, Avstriya, İsveçrə və Danimarkada, 1913-cü ildə isə Rusiyada bu gün qeyd edilməyə başlanılıb. 1975-ci ildə BMT tərəfindən 8 Mart Beynəlxalq Qadınlar Günü kimi elan edilib. Azərbaycanda bu bayram 1917-ci ildən mütəmadi qeyd edilməyə başlanılıb. 1998-ci ildə Azərbaycanda Ailə, Qadın və Uşaq Problemləri üzrə Dövlət Komitəsi də yaradılıb. Azərbaycan həm də Avropa Şurasının qadınlarla bağlı bürosunda təmsil olunur, BMT-nin qadın məsələləri üzrə komissiyasının tam hüquqlu üzvüdür. 1995-ci ildən isə ölkəmiz qadınlara qarşı münasibətdə ayrı-seçkiliyin bütün formalarının aradan qaldırılması haqqında beynəlxalq konvensiyaya qoşulub.

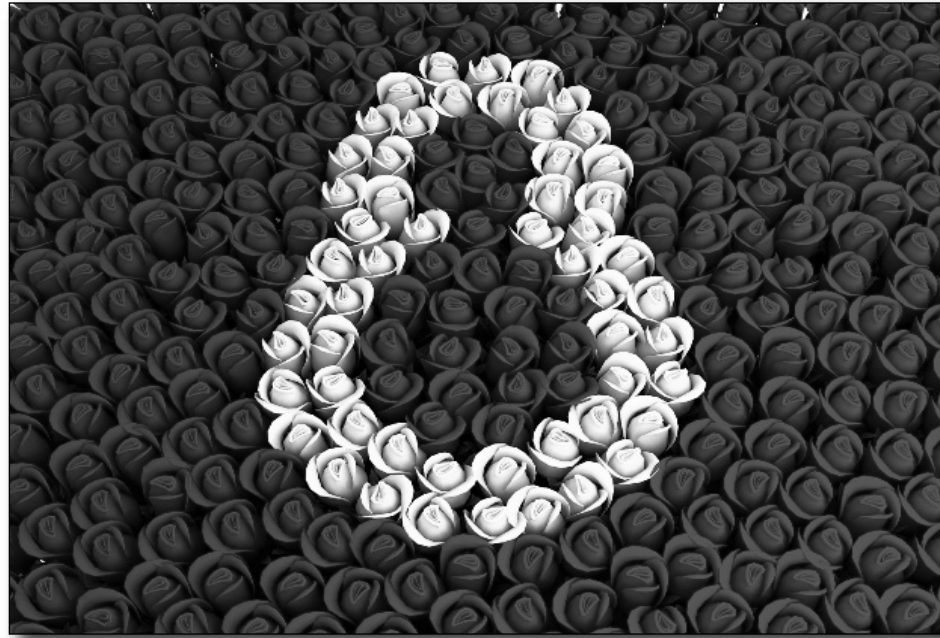
Azərbaycan öz dövlət müstəqilliyini bərpa etdikdən sonrakı dövr qadınların qarşısında yeni məqsəd və vəzifələr qoydu. Bazar iqtisadiyyatının təşəkkül tapması, ölkəmizin müxtəlif sahələrində aparılan islahatlar, vətəndaş cəmiyyətinin formalaşmasında vətəndaşların fəallığının artırılması yolunda görülən işlər qadınların cəmiyyətdəki rolunun artırılmasını tələb edir. Bu baxımdan qeyd edilməlidir ki, qadınlar üçün bəyan edilən bərabər hüquqlar real bərabər imkanların olmaması üzündən çox vaxt gerçəkləşmə bilmir. Qadın problemlərinin həlli zərurəti Azərbaycan qadınlarının 1998-ci il sentyabrın 25-də keçirilmiş ilk qurultayında qeyd olundu. Respublikada cərəyan edən mürəkkəb ictimai-siyasi proseslərin gedişində Azərbaycan qadınlarının daim milli dövlətçilik mövqeyindən çıxış etdiklərini nümayiş etdirən qurultay göstərdi ki, cəmiyyətdə qadınların rolunun artırılması yolunda hələ çox iş görülməlidir. Qadınların kişilərlə hüquq bərabərliyini, xüsusilə onların dövlət idarəçiliyi sistemində lazımı səviyyədə təmsil olunmasını əməli surətdə təmin etmək məqsədilə 6 mart 2000-ci ildə "Azərbaycan Respublikasında Dövlət Qadın Siyasətinin Həyata Keçirilməsi Haqqında" Fərman imzalamışdır. Bütün bu görülən işlərin məntiqi davamı olaraq Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin 10 oktyabr 2006-cı il "GENDER - bərabərliyin təminatları haqqında" 21 maddədən ibarət Azərbaycan Respublikasının Qanununu imzalamışdır.

Azərbaycan qadınları ictimai-siyasi proseslərdə həmişə fəal olmuşlar. Onlar arasından görkəmli dövlət, elm, mədəniyyət və ictimai-siyasi xadimləri yetişmişdir. Respublikamız müstəqillik qazandıqdan sonra qadınların cəmiyyətdə rolu daha da yüksəlmiş və fəaliyyətləri genişlənməmişdir. Ümummilli liderimiz Heydər Əliyev qadınların cəmiyyətdəki rolu ilə bağlı siyasətin səmərəli şəkildə

həyata keçirilməsinə, onların dövlət quruculuğunda, elm, mədəniyyət, təhsil, səhiyyə, idmanda və s. geniş təmsil olunmalarına müstəsna əhəmiyyət verirdi. Elə bu siyasətin nəticəsi olaraq bu gün qadınlarımız təkəz respublikamızda deyil, ölkəmizin hüduqlarından kənar da yaxşı tanınır, beynəlxalq qurumlarda ölkəmizi ləyaqətlə təmsil edir. Buna Heydər Əliyev Fondunun Prezidenti, ölkəmizin birinci xanımı Mehriban Əliyevaya YUNESKO-nun və İSESKO-nun xoşmə-

bədə ailə ocağının qoruyucusu adı ilə xarakterizə olunur. Azərbaycan qadınına milli məniyyətimizdə dərin kök salmış ənənələr məxsusdur ki, bu amil özünü tarix boyu göstərib. Nəciblik, xeyirxahlıq, fədakarlıq, mətinlik, qayğıkeşlik, insanpərvərlik - bu keyfiyyətlər Azərbaycan qadınına xas xüsusiyyətlərdir.

Cəmiyyətin bütün incəliklərini zərgər dəqiqliyi ilə təsdiq etmiş ulu öndərimiz Heydər Əliyev qadının rolunu və fəaliyyətini çox yüksək qiymətləndirir və deyir-

ramlı səfiri adı verilməsi ən bariz misaldır.

Ölkəmizdə qadınların fəal ictimai fəaliyyətlə məşğul olmalarını çoxsaylı faktlar da təsdiqləyir. Rəsmi statistikalara görə, ölkədə səhiyyə sahəsində çalışanların 70, təhsil işçilərinin isə 69 faizi qadınlardır. Qanunverici orqanın rəhbərliyində qadın təmsil olunur (vitse-spiker). Azərbaycan Milli Məclisinin deputatlarından

di: "Qadın bəşərə yaraşır, zinət, insanlığa şərəf, şan-şöhrətdir. Qadın ucalır, ülvilik məbədidir, ismət, qeyrət, qüdrət rəmzidir".

Minnətdarlıq hissi ilə qeyd etmək olar ki, ulu öndərimiz respublikamıza rəhbərlik etdiyi illərdə nəinki qadınlarımızın xidmətlərini yüksək qiymətləndirirdi, həm də onların uca zivərlər fəth etmələrinə əlverişli mühit yaradırdı, onları daha

Ölkəmizdə qadınların fəal ictimai fəaliyyətlə məşğul olmalarını çoxsaylı faktlar da təsdiqləyir. Rəsmi statistikalara görə, ölkədə səhiyyə sahəsində çalışanların 70, təhsil işçilərinin isə 69 faizi qadınlardır. Qanunverici orqanın rəhbərliyində qadın təmsil olunur (vitse-spiker). Azərbaycan Milli Məclisinin deputatlarından 20-si, Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin isə 45 deputatından 6-sı, komitə sədri, ombudsman, nazir müavinləri, icra hakimiyyəti başçıların müavinləri, ali və apelyasiya məhkəmələrinin, TQDK-nın, QHT və KIV rəhbərləri olan qadınlar var.

20-si, Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin isə 45 deputatından 6-sı, komitə sədri, ombudsman, nazir müavinləri, icra hakimiyyəti başçıların müavinləri, ali və apelyasiya məhkəmələrinin, TQDK-nın, QHT və KIV rəhbərləri olan qadınlar var.

Qadınların cəmiyyətdəki yeri və rolunun digər mühüm göstəricisi onların müxtəlif dövlət vəzifələrini tutmaları və ümumiyyətlə, aktiv əmək fəaliyyəti ilə məşğul olmalarıdır. Qadın aktivliyini nümayiş etdirən ən müxtəlif məqamlar var ki, bu da yerli mentalitet, adət-ənənələr sarıdan özünü ən rəngarəng şəkildə büruzə verir. Azərbaycanda qadın ilk növ-

yaya yeni nəsillər gətirir, onu böyüdür və tərbiyə edir.

Tariximizə bir çox parlaq səhifələr yazmış Azərbaycan qadınının milli-mənəvi dəyərlər sistemimizin təşəkkülündə və yaşadılmasında müstəsna rolu vardır. Qadın adını hər bir azərbaycanlı həmişə uca tutmuş, Ana məfhumunu Vətənin təəcəssümü saymışdır. Azərbaycan qadınının gözəlliyi, sədaqəti, mərdliyi ana məhəbbətinin ülviliyi xalq yaradıcılığının nümunələrində, görkəmli sənətkarlarımızın əsərlərində dənə-dənə vəsf olunmuşdur. Böyük mədəni irsə malik olan Azərbaycan xalqı qadının ailədə və cəmiyyətdəki roluna daim böyük ehtiramla yanaşmışdır. Hər bir ailədə cəmiyyətə vətəndaş yetişdirilir. Ailə cəmiyyətin içində kiçik bir dövlətdir. Bu gün dünyaya gələn uşağı milli ruhda böyütmək, cəmiyyətə layiqli vətəndaş hazırlamaq baxımından qadınların üzərinə böyük məsuliyyət düşür.

Yeri gəlmişkən qeyd etmək lazımdır ki, milli-mənəvi dəyərlərin təbliğində qadınların, ələlxüsus da, anaların üzərinə böyük məsuliyyət düşür. Çünki xalqa məxsus adət-ənənələr, milli dəyərlər qorunmalı, hər bir ailədə dünyaya gələn körpə bu ruhda böyüməli və tərbiyə edilməlidir. Uşaq və gənclərin bütün məneviyyəti bu istiqamətə köklənəlməlidir. Qadınlarımız və analarımız bu müqəddəs əməlin məsuliyyətini dərinləndirən və bütün incəlikləri ilə dərk etməli və bir-birlərini maarifləndirməlidirlər. Çünki qloballaşan dünyada müasir mədəniyyətə inteqrasiya olmaq öz milli mədəniyyətimizdən uzaqlaşmaq deyil. Elm və texnikadan faydalanmaqla yanaşı sosial həyatda milli mentaliteti də qorumaq lazımdır. Bu isə ana olan qadınların təbliğatından və inandırma qabiliyyətindən çox asılıdır. Çünki tabeliyində olan uşağı ram etmək, onu doğru yönə yönləndirmək Azərbaycan qadınının imkanları daxilindədir. "Qadın çox ülvü bir məfhumdur. Qadına hörmət hər bir insanın ən yüksək mənəvi keyfiyyətə malik olmasını göstərir. Bizim ölkəmizdə - Azərbaycanda qadına hörmət günü-gündən artır və insanlar qadının həyatda, cəmiyyətdə rolunun əhəmiyyətini daha da dərinləndirir. Amma ən əziz əməl odur ki, hər bir insan dünyada həyatına görə, bütün varlığına görə anaya borcludur. "Ana" sözü müqəddəsdir. Anaya hörmət, hər bir insanın həyatda ana qarşısında borcunu yerinə yetirməsi onun ali vəzifəsi olmalıdır" - bu nəsihətamiz fikirlərin işığında qeyd etmək lazımdır ki, bu gün Azərbaycan qadını öz ağılı, biliyi, istedadı, milli-mənəvi keyfiyyətləri ilə dünya qadınları arasında yüksək yer tutur. İnanırıq ki, qeyrətli Azərbaycan qadınları bu mövqeyi qoruyub saxlayacaq, öz keyfiyyətləri, uğurları ilə dünyanı həmişə heyretə gətirəcəkdir. Beynəlxalq Qadınlar Günü münasibətilə bütün qadınlarımızı ürəkdən təbrik edir, onlara cansağlığı, xoşbəxtlik, firavanlıq və ailə səadəti arzulayırıq.

Zülfiyə İSMAYIL
AMEA Naxçıvan Bölməsinin böyük elmi işçisi, filologiya üzrə fəlsəfə doktoru, dosent

Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Kütəvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına Dövlət Dəstəyi Fondunun maliyyəsi əsasında hazırlanıb.